

které a proti kterým se protest činí (§ 95 čís. 2 směn. zák.), údaj, oč byla žádána osoba, proti které protest jest činěn, její odpověď nebo poznámka, že odpověď nedala, anebo že nebyla zastížena (§ 95 čís. 3 směn. zák.), místo jakož i kalendářní den, měsíc a rok, v němž bylo vybidnutí učiněno nebo v němž byl o ně učiněn bezvýsledný pokus (§ 95 čís. 4 směn. zák.). Nedostává-li se některé ze zákonných náležitostí protestu, jest protest neplatný. Tím není ovšem řečeno, že by i bezvýznamné jinak formální závady přivodily tento důsledek, nezbytno jest však vždy — a také stačí — by z celého obsahu protestu bylo lze vyčísti podstatné náležitosti protestu. Tomuto požadavku předložené protesty nevyhovují. Není z nich zjevno ani jméno nebo firma osob, proti kterým se protest činí, ani údaj, oč byla žádána osoba, proti které se protest činí. Z doslovu protestu jest dále patrné, že byl učiněn v kanceláři notářově. To přímo odporuje předpisu § 98 (1) směn. zák. Že bylo dáno svolení účastníků, tedy také toho, proti němuž protest směřoval, pokud se týče směřovati měl, tedy manželů M-ových, nebylo prokázáno a není to ani v protestu vyznačeno (§ 98 (2) směn. zák.). Protestátem nebyla platebna, poněvadž směnka byla splatná v Městské spořitelně v P., tedy v určité místnosti, a nikoli »Městskou spořitelnou v P.«, neb »prostřednictvím Městské spořitelny v P.« a pod., tedy mandatařem. Platebna byla tu nevlastním domicilem a nikoli nevlastním domiciliátem. (Srov. Grünhut: Wechselrecht I. § 57 pozn. 19 str. 422, II. § 79 str. 49, Rouček: Nové Československé právo směnečné bod 85, 160.) Že byl protest vůbec prominut, není ze směnky patrné (§ 38 směn. zák.) a nebylo to ani prokázáno. Toho si byla ostatně vědoma i žalobkyně, neboť jinak by nebyla směnky protestovala. Posoudil tudíž odvolací soud věc správně po právní stránce.

Čís. 9313.

Na ručiteli, uplatňujícím nárok podle § 1364 obč. zák., jest, by tvrdil a prokázal nedobytnost postižního nároku, zavinění věřitele podle § 1295 obč. zák. a příčinnou souvislost mezi tímto zaviněním a nedobytností postižního nároku.

(Rozh. ze dne 25. října 1929, Rv II 664/29.)

Žalující firma dodávala firmě Š. zboží do komise. Žalovaný se zaručil jako rukojmí a plátce žalobkyni za závazky firmy Š. Na firmu Š. byl napotom vyhlášen úpadek. Proti žalobě o zaplacení za zboží namítl žalovaný započtením vzájemnou pohledávku z náhrady škody ve výši zažalovaného peníze, již prý mu žalobkyně způsobila svým zaviněním (§ 1364 obč. zák.). Procesní soud první stolice uznal podle žaloby; vzájemnou pohledávku, uplatňovanou započtením, neuznal za pravou. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: V podstatě domáhá se žalovaný náhrady škody na žalobkyni z té příčiny, totiž odpírá placení, protože prý mu škodu způsobila svým zaviněním

(§ 1364 obč. zák.). Zavinění to spatřuje jednak v tom, že připustila, by dlužník protismělně sám upotřebil zboží, které mu bylo dáno jen do komise, čímž prý ostatně poměr komisionářský přešel ve smlouvu kupní, za kterou vůbec neručil, jednak v tom, že ho o rozvázání poměru komisionářského neuvědomila hned v roce 1924, když k němu došlo, nýbrž teprve později, a že by, kdyby byl býval včas o rozvázání poměru uvědoměn, byl mohl učiniti všechna potřebná opatření, by žalobkyně dostala buď zboží nebo peníze za ně stržené. Než podle názoru odvolacího soudu nelze mluvit o zavinění žalobkyně. Žalobkyně, majíc jistotu v ručení žalovaného, nemusila proti dlužníku postupovati s krajní přísností, nýbrž bylo věcí žalovaného, by, převzav tak dalekosáhlé ručení, sám dbal náležitě svých zájmů jak při sepisování smlouvy tak i za obchodního spojení; ve vlastním zájmu sám měl hleděti k tomu, by dlužník, za něhož ručení převzal, vedl si takovým způsobem, by jeho, ručitelovy zájmy nebyly ohroženy; k tomu měl zajisté více možnosti a příležitosti, jsa v místě dlužníka, než žalobkyně, která má sídlo na Slovensku, a nemůže od ní spravedlivě žádati, by dbala více jeho zájmů než on sám uznal za potřebné. Nelze souhlasiti s jeho názorem, že neručí za koupě, které uzavřel dlužník pro svou osobu jako komisionář; vždyť jeho ručení v tomto směru nebylo nikterak omezeno. Ručil za správnou a bezvadnou likvidaci celého komisionářského poměru (dokonce bez časového omezení) a není pochybnosti o tom, že by musil ručiti dokonce i za to, kdyby byl dlužník komisionář trestným způsobem důvěry komitentovy zneužil. Než v dopise ze dne 10. dubna 1924 je na odběr zboží dlužníkem pamtováno a dokonce se mu tam ukládá za povinnost, že zboží pro svou potřebu bude musiti uhraditi na jiné straně. Z tohoto dopisu nikterak neplyne, že byla žalobkyně povinna, na příklad do tří dnů, proti dlužníku postupovati, nýbrž stanoví se tam, že při placení do tří dnů poskytne se mu 2% skonto, připouští se tam však výslovně placení pozdější, pro které ovšem ona bonifikace odpadá. Že však smlouvou žalobkyně převzala zvláštní závazky v tom směru, by hájila zájmy žalovaného jako ručitele, ve smlouvě obsaženo není. Jest sice možné, že by žalovaný byl prost jakéhokoli rizika a nebezpečí v případě, kdyby byl poměr komisionářský probíhal tak, jak byl ve smlouvě naznačen, ale pravda jest, že by v tom případě, kdyby žalobkyně nebyla předvíдалa úchyly, prostě ručitele byla nepotřebovala. Podle názoru odvolacího soudu má pravdu napadený rozsudek, shledávaje, že tu vůbec není zavinění žalobkyně; spíše by se dalo mluvit, jak již nahoře bylo naznačeno, o vlastním zavinění žalovaného. Ostatně jest poukázati i k tomu, že žalovaný sice tvrdil, že by nebylo došlo na něho jako spoludlužníka, kdyby byl býval včas mohl zakročiti. Něco konkrétního o tom, jak by se byl stav věci v tom případě utvářil, a jak by byly v té době nároky žalobkyně z pohotových prostředků dlužníkových uhrazeny, žalovaný vůbec neuvedl, při čemž jest míti na paměti, že byl to právě neblahý finanční stav dlužníkův, který žalovaný sám připouští a který byl právě také jedním z důvodů záruky žalovaného.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud souhlasí s právním posouzením, jehož se sporu dostalo odvolacím soudem. Hlavní námitka žalovaného, že převzal ručení jen za ony závazky firmy Š., které vznikly z obchodu komisionářského, jest v rozporu s obsahem smlouvy ze dne 15. dubna 1924, v níž o takovém obmezení rukojemství není zmínky. Podle smlouvy zaručil se žalovaný jako rukojmí a plátce za všechny závazky, které z ní vznikly pro firmu Š. jako hlavního dlužníka. Tvrzení, že podle smlouvy nebyla firma Š. oprávněna spotřebovat zboží, uložené u ní žalující firmou, ve vlastním závodě, přiči se smluvnímu ustanovení, že jest povinna všechno tabulové sklo, pokud je žalující firma vyrábí, odebíratí jen od ní, a teprve v případě vyšší moci nebo kdyby žalující firma zrušila výrobu, že může svou potřebu krýti jinde. Bylo tedy výslovně smluveno, že firma Š. bude z komisionního skladu, jež žalující firma u ní zřídila, nejen zboží dále prodávati, nýbrž uhrazovati i svou vlastní potřebu tabulového skla, při čemž nemá významu, zda takto vzniklý právní poměr má býti posuzován jako vstup komisionáře do kupní smlouvy podle čl. 376 obch. zák., či jako přímá kupní smlouva. Dále namítá žalovaný, že žalující firma zavinila nedobytnost pohledávky u hlavního dlužníka tím, že se nestarala včas o její vybrání a nevyrozuměla žalovaného, takže se nemohl postarati o včasné vrácení zboží nebo zaplacení. Zbytečně vyvrací dovolání názor, že se povinnost, uložená věřiteli poslední větou § 1364 obč. zák., by neprodléval s vymáháním pohledávky na škodu rukojmího, nevztahuje na případy, kde se rukojmí zavázal i jako plátce. Z tohoto důvodu zamítl žalobní nárok sice soud procesní, ne však soud odvolací. S prvním soudem nelze sice souhlasiti, jak bylo obšírně odůvodněno rozhodnutím čís. 7699 sb. n. s., ale správné jsou důvody odvolacího soudu. Námitka liknavosti ve vymáhání pohledávky jest v podstatě nárokem na náhradu škody vzniklé rukojmímu tím, že se jeho postižní nárok proti hlavnímu dlužníku stal vinou věřitele zatím nedobytným. Na ručiteli uplatňujícím tento nárok jest, by tvrdil a prokázal nedobytnost postižního nároku, zavinění věřitele podle § 1295 obč. zák. (srovnej Zeillerův komentář k § 1364 obč. zák.), a příčinnou souvislost mezi jeho zaviněním a nedobytností postižního nároku. V souzeném případě nepokládal žalovaný za potřebné tvrditi ani, že utrpěl neb utrpí škodu, zvláště že jeho postižní nárok nebude z úpadkové podstaty hlavního dlužníka ani částečně zaplacen. Zavinění žalující strany a příčinnou souvislost sice tvrdí, avšak činí to způsobem nedostačujícím. Bylo třeba, by určitě označil, co a kdy žalující strana měla při povinné bedlivosti učiniti, ale zanedbala, dále by prokázal, že, kdyby nebylo onoho zanedbání, nebyl by se jeho postižní nárok stal nedobytným. Obsah korespondence mezi žalující firmou a firmou Š. o zaplacení sporné pohledávky, která byla předložena ve spojené rozepři žalobkyně proti úpadkové podstatě hlavního dlužníka, poskytoval žalovanému dostatečný základ, by případné zavinění určitě označil. Když místo toho jen zcela všeobecně vytýká žalující firmě, že netrvala na bezpodmínečném placení do tří dnů po zaslání účtů, že po přerušení

dalších dodávek pro přerušení výroby v roce 1924 nepřikročila ihned k soudnímu vymáhání pohledávky a neuvědomila žalovaného, a když opět jenom zcela všeobecně tvrdí, že by se, byv včas uvědoměn, byl postaral o vrácení zboží a o zaplacení dluhu, byl jeho nárok na náhradu škody odvolacím soudem pro nedostatek určitého odůvodnění právem zamítnut. Že pouhé posečkání hlavnímu dlužníkovi nebo nepodání žaloby ihned po dospělosti pohledávky o sobě není ještě zaviněním, netřeba zvláště odůvodňovati, že však neopodstatňuje nárok rukojmího na náhradu, plyne právě z § 1364 obč. zák., jenž v tomto případě přiznává rukojmímu jen nárok na zajištění proti hlavnímu dlužníku. Tvrzení, že žalující strana porušila závazky převzaté smlouvou ze dne 15. dubna 1924, jest v rozporu s jejím obsahem. Proti hlavnímu dlužníkovi nepřevzala žalující firma jiný závazek než zříditi a doplňovati komisní sklad zboží a prodávati mu je za určité ceny, proti žalovanému nepřevzala závazek žádný, a žalovaný si také nic nevymínil, nýbrž přistoupil k závazkům hlavního dlužníka jako rukojmí a plátce bezvýjimečně. Rozhodnutí odvolacího soudu jest správné a musilo býti potvrzeno.

Čís. 9314.

Tříletá promlčecí lhůta výsadního zástavního práva převodního poplatku počíná dobou, kdy měl poplatník poplatek zapraviti. Promlčení se přerušuje tím, že byly poplatky v promlčecí lhůtě exekučně zajištěny vkladem zástavního práva.

Obecní přírážky k převodnímu poplatku požívají obdobného výsadního zástavního práva jako převodní poplatek.

K tomu, zda poplatek požívá výsadního zástavního práva vůbec nebo dosud a je-li tedy toto výsadní zástavní právo již promlčeno, musí exekuční soud přihlídnouti z úřadu podle obsahu přihlášek, třebaž nebyl vznesen odpor.

Zákonné zástavní právo daně z vodní síly (§ 11 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 338 sb. z. a n.) požívá výsadního pořadí před pohledávkami knihovními (§ 216 čís. 2 a čís. 4 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 26. října 1929, R I 504/29.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost v Praze přikázal soud první stolice v přednostním pořadí eráru převodní poplatky a daň z vodní síly a městu Praze 10% státní přírážky k převodním poplatkům. K rekursu městské spořitelny rekursní soud napadené usnesení potvrdil mimo jiné z těchto důvodů: Není důvodnou stížnost městské spořitelny, pokud se obrací proti tomu, že byly přikázány v přednostním pořadí převodní poplatky 60.000 Kč a 7834 Kč, neboť, jak z výkazu nedoplatků úřadu pro vyměřování poplatků patrné, týkají se tyto poplatky převodu č. p. 199, pokud se týče jeho části a požívají na nemovitosti přednostního práva zástavního, neboť opírají se o platební rozkazy, první ze dne 1. prosince 1924 a druhý